

“Tıp Terminolojisi ve Tıp Metinleri Çevirisi” Adlı Eser Üzerine

About of the “Tıp Terminolojisi ve Tıp Metinleri Çevirisi” Named Book
Hasan ÇALIŞKAN¹, Seda KOÇAK²

Makale Türü: Kitap İncelemesi

Paper Type: Book Review

**Asalet Erten (2021). Tıp Terminolojisi ve Tıp Metinleri Çevirisi,
Ankara: Seçkin Yayıncılık, 255s. ISBN 978-975-02-7360-5**

Özet

Tıbbi terminoloji kendine özgü dinamikleri olan önemli bir uzmanlık alanıdır. Tıbbi terminoloji; vücudun fonksiyonları, hastalıklar, tedaviler ve birçok tıbbi durumda evrensel özellikler içermesi nedeniyle sağlık profesyonellerinin iletişimini ve tıp literatürünün anlaşılır olmasını sağlamaktadır. Bu nedenle tıbbi metin çevirilerinde terimler önemli yer tutmaktadır. Bu kitap incelemesinde, Prof. Dr. Asalet Erten'in yazdığı "Tıp Terminolojisi ve Tıp Metinleri Çevirisi" kitabının 4. baskısı, tıbbi terminoloji açısından önemli bir rehber olması nedeniyle incelenmiştir. Tıp Terminolojisi ve Tıp Metinleri çevirisi kitabı önemli bir uzmanlık alanı olan tıbbi terminolojiye önemli bir kaynak olması nedeniyle ele alınmıştır. Prof. Dr. Asalet Erten tarafında yazılan kitap beş bölümden oluşmaktadır. Yazar, kitap içeriğini özellikle tıpla ilgili bir alanda profesyonelliği olmayan ancak tıbbi

¹Balıkesir Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı, hasanmonica@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3729-1863

²Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Tıp fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı, seda.kocak@ahievran.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1183-4847

çeviri ve terminoloji konusunda çalışmalar yapacak kişileri de düşünerek oluşturmuştur. Bu amaçla birinci bölümde tıp tarihinden başlanarak okuyucu tıp alanına yaklaştırılmıştır

Birinci Bölüm: Tıp Tarihi

Yazar, birinci bölümde tarih çalışmalarını iki ana başlık altında toplamıştır. “Dünya Tıp Tarihine Kısa Bir Bakış” kısmında milattan önce ve sonra farklı coğrafyalardaki önemli bilim insanları ve tıbbi olaylara yer vermiştir. Birinci bölümün ikinci kısmı ise “İslam-Türk tarihine kısa bir bakış” tır. Hem ilk hem de ikinci kısımda önemli tıp doktorları ve olayların özetlenmesi ile özellikle ilgili alana uzak okuyucuya başlangıç derlemesi sunulmuştur.

İkinci Bölüm: Dil ve Terminoloji

Yazar bu bölümde tıp dili, Türk tıp dili, tıp terminolojisi, tıp terimlerinde temel parçalar, eş anlamlı sözcükler, zıt anlamlı sözcükler, sözcüklerin bilinen anlamı dışında kullanımı, eponimler, kısaltma ve semboller, kolaylıkla karşılaştırılan terimler, günlük tıp dili ve tıp terminolojisi, terimlerin telaffuzu, terimlerin tekil ve çoğul hallerini ele almıştır. Yazar, tıp dilinde başta Latince olmak üzere diğer dilleri ele almıştır. Türk tıp dilinde ise Türkçe yazılmış özellikle Türk tıp tarihi açısından önemli bazı kitaplara yer vermiştir: Dr. Kemal Cenap Berksoy’un “İnsan Teşrih Modeli-Kadın ve Erkek” isimli eseri, Dr. Saim Ali Dilemre’nin “Hekimlik Dili Terimleri ve Tıp Terimleri Üzerine Konuşma” eseri gibi önemli kitapları belirtmiştir. Bu kısımda ismi geçen eserler ve yazarların bilim tarihi açısından ayrıca önemli olduğunu ve bu kitapların da incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu kısımda ayrıca tıbbi terimlerin kökleri, ön ekleri, son ekleri listeler halinde ve birçok örnekle gösterilmiştir. Tıpta sıklıkla terim üretmede kullanılan eponim terimi anlatılmış ve örnekler verilmiştir.

Üçüncü Bölüm: Tıp Metinleri Çevirisi

Üçüncü bölümde tıp çeviri tarihi, günümüzde çeviri, tıp metinleri çevirmenlerinin eğitimi, özellikleri ve sorunları ele alınmıştır. Ayrıca çeviri yöntemi, çeviri kuram ilişkisi incelenmiştir. “Hans J. Vermeer ve Çeviri” ile “Justa Holz-Mänttari ve Çeviri” isimli alt başlıklar çeviri kuramına uzak olan sağlık profesyonelleri için temel bilgiler içermektedir. Özellikle bu iki bölüm tıp ve fizyolojik bilimlerde çalışan akademisyenler için faydalı olacaktır. Yazar ayrıca bu bölümde *çeviri-metin ilişkisi* ve *tıp metinleri-biçem ilişkisini* de ele almıştır.

Dördüncü Bölüm: Çeviri Örnekleri

Yazar bu bölümde hastalıktan ilaç prospektüsüne kadar farklı çeviri örneklerini geniş bir yelpazede sunmuştur. Özellikle bu kısım tıp öğrencileri ve tıbbi çeviri alanında çalışacak sağlık profesyoneli olmayan kişiler için bir rehber niteliğindedir.

Yazar bu bölümde hem İngilizceden Türkçeye hem de Türkçeden İngilizceye çok fazla çeviri örneği sunmuştur. řu an tıp ve fizyolojik bilimlerde akademik dil İngilizce olmakla birlikte, diğer yabancı dillerle de akademik yazım önemini korumaktadır. SciELO veri tabanında İspanyolca ve Portekizce birçok bilimsel tıp dergisi bulunmaktadır. Ayrıca Almanca, Rusça ve ince yazım dili olan tıp dergileri de bulunmaktadır. Yazarın bu bölümde İngilizce üzerinden açtığı yol, diğer dillerle ilgilenen kişilere de örnek bir yaklaşım kazandırabilir. Ayrıca Almanca gibi İngilizce ile benzerliği yüksek olan diller açısından bazı avantajlar sağlayabilir. Ana dili Türkçe olan kişilerin tıbbi Almanca terimlerini öğrenme sürecinde köprü dil olarak İngilizcenin kullanılması faydalı olabilir. Bu nedenle bu kısımdaki İngilizce çevirilerdeki terimler, Almanca öğrenecek kişiler için de faydalı olabilir.

Beşinci Bölüm: Çeviri Eleştirisi

Bu bölümde yazar “Heat Exhaustion” isimli kaynak metnin hatalı çeviri örneklerini ve doğru çevirisinin verilmiş halini sunmuştur. Tıbbi metin çevirilerinin titizlikle yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Yazar kitabın kaynakçası, yazar dizini ve terimce ile kitabı sonlandırmıştır. Yazar kitabın sonuna kaynakçadan sonra ayrıca Türkçede kullanılabilecek sözlükler ve online tıp sözlükleri listesi vermiştir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu makale için etik kurul izni alınmasına gerek yoktur. Araştırma ve yayın etiğine uygun hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Olan Katkıları

Makaleye yazarların katkısı eşitirdir.

Destek Beyanı

Araştırma herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

Çıkar Beyanı

Makale iki yazarlıdır. Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Kaynaklar

Asalet, E. (2021). *Tıp Terminoloji ve Tıp Metinleri Çevirisi*, Ankara: Seçkin Yayıncılık